

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Utbyggd internbank

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att införa en utbyggd internbank för Gävle kommunkoncern
att från och med 2021 öka Kommunstyrelsens ram med 1 mnkr för att stärka resurserna till internbanken

Ärendet i korthet

För att få en effektivare hantering av kommunkoncernens finansfunktion föreslås införandet av en utbyggd internbank. Internbankens uppdrag är att ansvara för Gävle kommunkoncerns kapitalförsörjning och hantera kommunkoncernens finansiella flöden i syfte att uppnå samordningsfördelar och bästa möjliga villkor med en övergripande finansiell riskhantering. Internbanken representerar kommunkoncernen när det gäller finansiella transaktioner mot den externa marknaden. Internbanken jobbar löpande med att säkra kommunkoncernens långsiktiga tillgång till ändamålsenlig finansiering med låg risk till marknadsmässiga villkor. Vidare ska internbanken löpande upprätta finansrapporter för uppföljning och intern kontroll av att finanspolicy och riktlinjer efterlevs.

Nuvarande finansverksamhet är organiserad så att internbanken lånar upp pengar externt, på uppdrag av respektive bolag, för att sedan förmedla lånen och dess villkor med en administrativ avgift till dem. Nuvarande upplägg medför ett stort antal interna lån och transaktioner som innebär en omfattande administration för såväl kommun som bolag. Kommunkoncernen är också i ett läge där omfattande investeringsplaner kommer innebära en fortsatt ökning av internbankens upplåning och vidareutlåning vilket med nuvarande upplägg kommer öka administrationen ytterligare. Samtidigt innebär en ökad skuldsättning krav på samordning av extern upplåning för att maximalt utnyttja finansmarknadens möjligheter och säkerställa god finansiell kontroll.

En effektivare internbank skapas om bolagens respektive skuld istället hanteras som en kredit på det koncernvalutakontot som idag samlar kommunkoncernens likviditetsflöden. Kommunfullmäktiges årliga beslut avseende bolagens kreditram blir limiten på koncernvalutakontot och räntan på respektive bolags konto sätts med utgångspunkt i den externa finansieringskostnaden plus en administrativ avgift. I kombination med en samordnad likviditets- och upplåningsprognos kan internbanken därmed bättre planera och nyttja finansmarknadens möjligheter genom större lånevolymer och färre upplåningstillfällen.

Kommunstyrelsen

Internbanken får på detta sett utökade möjligheter att skräddarsy finansieringen för kommunkoncernen vilket över tid ger lägre kostnader, lägre finansieringsrisker samt utökade möjligheter till grön och socialt hållbar finansiering. På sikt beräknas kommunkoncernen spara ett par miljoner årligen i lägre räntekostnader. Antalet intjänade arbetstimmar på internbanken och i de kommunala bolagen tillkommer och är betydande.

Internbanken är samlad och organiserad på sektor Styrning och stöd och leds av kommunens ekonomidirektör. Vid en utbyggd internbank samordnas finansverksamheten både för Gävle kommun och för Gävle Stadshus AB och dess dotterbolag. I kommunkoncernen inbegrips i detta sammanhang de hel- och delägda företag där kommunen har ett rättsligt bestämmande inflytande. Bolag som innefattas av ovan är i dagsläget: AB Gavlegårdarna, Gävle Energi AB, Bionär Närvärme AB, Gavlefastigheter AB, Gävle Drift och Service AB, Gävle Parkeringsservice AB, Gävle Hamn AB, Gävle Vatten AB, Gästrike Vatten AB, Gästrike Återvinnare, Gästrike Ekogas AB, Gästrike Räddningstjänst.

En utbyggd internbank förväntas ge lägre upplåningskostnader för externt kapital. Det är en ekonomisk effekt som slutligen uppstår i Gävle kommun, då Gävle kommun är ansvarig för att belägga kommunens bolag (som bedrivs på en konkurrensumsatt marknad) med en avgift som skall förhindra osunda konkurrensfördelar. Den utbyggda internbanken innebär att bolagen inte längre skall fatta egna beslut i förhållande till kapitalbehov och ränterisk, dessa beslut skall istället samordnas för kommunkoncernen i finansrådet. Denna samordning innebär ett utökat ansvar för internbanken inom Sektor styrning och stöd i Gävle kommun. Ett samlat ansvar för kapitalanskaffning innebär även ökade möjligheter att utnyttja hållbarhetsaspekter på kapitalanskaffning, vilket i sin tur (i dagsläget) innebär möjlighet till lägre kostnader för upplåning. Dock kräver det arbetsinsatser från styrning och stöd. Initialt innebär en utbyggd internbank en arbetsinsats från styrning och stöds sida, och på sikt att arbetsinsatsen inte ökar i och med att lånehanteringen (med befintlig metodik) förutses öka. Sammantaget innebär införandet ett behov av utökade resurser inom finansfunktionen inom Sektor styrning och stöd.

Finansråd

Vid nuvarande organisation och ansvarsfördelning samordnas upplåningsverksamheten genom träffar mellan ekonomichefer för bolag (och förbund) samt medarbetare inom internbanken och ekonomidirektör. Finansrådet informerar om nya rutiner samt förbereder framtida kapitalbehov.

Vid en utbyggd internbank ansvarar finansrådet för stöd till ekonomidirektör gällande koncernens kapitalanskaffning. Finansrådet skall samlas fyra gånger per år för att utveckla policy och riktlinjer samt skapa transparens i finansverksamheten. Finansrådet leds av

Kommunstyrelsen

kommunens ekonomidirektör och är en rådgivande funktion till internbanken. Finansrådet inkluderar kommunens internbank, Gävle Stadshus AB samt ekonomichefer på de kommunala bolagen.

Hållbarhetsarbete och finansiell verksamhet

Kapitalets påverkan på hållbarhetsarbetet är tydlig. Kommuninvest och andra finansiella institut arbetar sedan en tid med att låna upp kapital med miljötecken. Det innebär att investerare erbjuds placeringar med positiva miljöeffekter. Gävle kommunkoncern har i dagsläget Gröna lån på 330 mnkr. Kommuninvest lanserar nu också möjligheten till upplåning utifrån sociala hållbarhetsaspekter. En utbyggd internbank med utökade resurser förväntas samordna kommunkoncernens finansiella hållbarhetsarbete.

Finansiella risker

All form av finansiell verksamhet innebär risktagande vilket därför också måste accepteras för kommunkoncernens finansverksamhet. Riskerna ska hanteras genom en aktiv, effektiv och ansvarstagande finansförvaltning. Finansförvaltningen sker med offentliga medel och riskerna ska därför begränsas. Finansförvaltning kräver dock snabbhet och marknadsnärvaro varför delegering av beslutanderätt är nödvändig. Uppföljningen av finansverksamheten ska vara ambitiös och frekvent. Redovisningen av finansiella instrument ska följa gällande normgivning.

Organisationen av internbanken ska vara sådan att den ger förutsättningar för en god intern kontroll med tillgång till relevant kompetens. Organisationen ska möjliggöra delning av arbetsuppgifter och ansvar.

Legala risker

Införande av en gemensam internbank bygger på att det inte uppstår negativa skatteeffekter eller i övrigt lag – eller regelbrott. Vid utförande av tjänster mellan olika juridiska personer i en koncern skall prissättningen utformas så att inte uppenbart positiva skatteeffekter uppstår, just med anledning av organisering. Vidare är det inte tillåtet med värdeöverföring från bolag till kommun, eller från kommun till bolag utan att korrekt beskattning sker. Dessutom kan det finnas speciallagstiftning som begränsar värdeöverföring och reglerar behovet av konkurrensneutralitet. Därmed är det viktigt att prissättning av tjänster och påslag (borgensavgifter, administrativa avgifter) sker utifrån följsamhet mot lag. Det finns utifrån denna följsamhet i dagsläget inga begränsningar att utforma en gemensam finansfunktion och gemensam låneportfölj.

4(4)

Datum 2020-10-20

Diarienummer: 20KS337

Dnr 20KS337-2

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 20KS337-1

Beslutet ska skickas till

AB Gavlegårdarna, Gävle Energi AB, Bionär Närvärme AB,
Gavlefastigheter AB, Gävle Drift och Service AB, Gävle Parkeringservice
AB, Gävle Hamn AB, Gävle Vatten AB, Gästrike Vatten AB, Gästrike
Återvinnare, Gästrike Ekogas AB, Gästrike Räddningstjänst.

Styrning och stöd, ekonomiavdelning

Jens Fornander

Maria Wallin

Martin Svaleryd
Ekonomidirektör